

Referat/oppsummering oppstartsmøte for regionalt ungdomsråd i Valdres 20.02.2019, VNH

Til stede: Øystein Hovrud (ungdomskontakt Nord-Aurdal), Gunvor Elene Thorsrud (kulturkonsulent Sør-Aurdal), Øyvind Rust (Ungdomskontakt Etnedal), Katrine Opheim (Ungdomskontakt Vestre Slidre), Øystein Skattebu (Ungdomskontakt Øystre Slidre), Harald Bøe (Ungdomskontakt Vang), Marit Kvam (Ungdommens fylkesting og tidl. representant i Vang ungdomsråd), Bente Holden (Ung i Valdres), Ørnulf Juvkam Dyve (Ung i Valdres), Berit Johannessen (OFK og sekretær i Ungdommens fylkesting), Lene Hovi (VNK) og Katharina Sparstad (VNK)

Sak 1 Introduksjon

Katharina ønsket velkommen og introduserte bakgrunnen for arbeidet. Valdres har som mål å etablere et ungdomsråd for Valdres. Intensjonen er at ungdommenes røst skal høres i utviklingsarbeidet i Valdres. VNK (Valdres Natur- og Kulturpark) er det opprinnelige regionrådet som er organisert som en regionalpark etter fransk modell. Styret består av ordførere, en fra fylkeskommunen og en rådmann. Disse vedtar tiltak og aktiviteter i regionen, og koordinerer arbeidet i sin kommune. I tillegg har Valdres et Valdresråd der i tillegg andre regionale aktører og næringsliv er representert. Valdresrådet kommer med innspill på utviklingsarbeidet i Valdres. En eller flere fra ungdomsrådet vil kunne få plass i Valdresrådet. Videre vil representantene i det regionale ungdomsrådet kunne koordinere arbeidet med ungdomsrådet i sin kommune. Det er viktig at et regionalt ungdomsråd føles relevant, og at deres stemme blir hørt.

Sak 2 Kort presentasjon av frammøtte

Kort presentasjon av alle. Alle kommuner unntatt Sør-Aurdal har et ungdomsråd. Rådene i de andre kommunene er organisert noe ulikt:

NAK, Øystein Hovrud: Ungdomsrådet er organisert slik at elevrådene på NAUS og VVGS representerer videre til ungdomsrådet med tre representanter og en vara fra hver skole. Valg hver høst. Det er fire ordinære møter i året, ellers ved behov. Ungdomsrådet har fire møter i **politirådet** samt ungdommens fylkesting. Rådet har kommunikasjon med politikere og helsesøster. Ny oppgave med Briskeby ungdomshus. Ungdomskontakten er sekretær.

Etnedal, Øyvind Rust: Politikerne velger ungdomsrådet. Det er seks møter i året. Viktig at ungdommen er motivert for vervet.

Marit Kvam: Har sittet i Vang Ungdomsråd i 3 år og Ungdommens fylkesting i 2 år alder 16-23 år). UR i Vang hadde liten reel politisk påvirkning. Det bør være fungerende UR i alle kommuner dersom et regionalt UR skal fungere. Det er stor forskjell på en 8. klassing og 10. klassing, de yngste trenger opplæring.

Vang, Harald Bø: Har fulgt UR siden start i 1999. Valg hver høst, en gutt og en jente fra hvert trinn valgt av elevrådet. Leder i ungdomsrådet har uttalerett i Vang kommunestyre og en representant i fylkesrådet. Skal ha et nært samarbeid med Elevrådet på VBU. UR har drevet Jotnerock. Har fått nytt rom i den nye Vangshallen. Der arrangerer ungdomsklubben og har tilgang til klatrevegg, hall, skyting, bading m. m. Ungdomsrådet i Vang disponerer egne midler og har søkt om ASAK midler, som har bidratt til skiutstyr(klassesett) og elvekajakker med sikkerhetsutstyr.

Ung i Valdres: Finansieres av Ung i Oppland og VNK (50/50). Oppgavene er Ung i Valdres jobber som kjent med flere tiltak knyttet til Valdres videregående og elevrådet der. Det største tiltaket for Ung i Valdres er den årlige musikalen. Ung i Valdres ved Bente Holden har ansvar for elevrådet på VVGS. Det består av 34 stk, en fra hver klasse + vara. Disse møtes en gang i måneden, styret møtes en gang pr måned. Noen siter også i ungdomsråd i sin kommune. Det gis politisk fravær på VVGS. Oppgaver: OD, ungdommens fylkesting, elevråd, skolesaker og nyttårsball. Ørnulf leder arbeidet.

Øystre Slidre, Øystein Skattebu: Øystein er som de andre ungdomskontaktene sekretær i ungdomsrådet. Øystein forbereder saker, følger opp saker fra kommunen og kobler på ungdom – i tillegg til saker ungdommen kommer med selv. Fordelingen er to fra hvert trin + tre fra VVGS (fra 13-20 år). Varierende engasjement +/-, kanskje flere bør hentes inn aktivt til vervet. UR har 10 -15 møter

i året. I Øystre er det greit med fritak fra undervisning. UR har uttalerett i kommunestyre og formannskap. UR får 60000 pr år. Halvparten blir brukt med barneskolen.

Sør-Aurdal, Gunvor Elene Thorsrud: Har kun valg av representant til Ungdommens fylkesting. Sør-Aurdal skal etablere UR (ungdomsråd) fra 2020 etter den nye kommuneloven.

Vestre Slidre, Katrine Opheim. Jobber 20% med ungdom. Sekretær for ungdomsrådet. UR: 2 fra hvert trinn. Ungdomskontakten driver UR, og følger opp saker. UR har fått ballbinge. Akkurat nå jobbes det med ungdomshus og turnhall/flerbrukshall. UR-deltakere får kr 250 pr oppmøte.

Felles for alle: Ungdomskontaktene kun har små stillinger.

Sak 3 Ungdomsarbeidet i ny kommunelov

Berit Johannessen orienterte om ny kommunelov som skal gjelde fra 010120. Høringsnotatet om ny kommunelov er på høring nå. Høringsfrist for dokumentet 1. april. Viktige endringer er at kommunene er pålagt å ha ungdomsråd fra 2020. Medlemmene blir definert som folkevalgt og fungerer som andre kommunale råd som feks eldreråd. Kommunestyret skal be rådene om vurdering før det fattes vedtak om midler. Eller er det opp til kommunen om rådene har møte og talerett i kommunestyret. Ungdommene blir valgt for 2 år og skal være yngre en 19 år. Har de da krav på møtegodtgjørelse? Det skal også utarbeides en ny håndbok for ungdomsråd. Håndboka skal inneholde 5 paragrafer om:

1. Formål: Sikre bred medvirkning
2. Om sammensetning og organisering
3. Sammensetning og organisering
4. Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse
5. Ikrafttredelse - oppstart valgperiode 2019-2023

Høringsnotatet legges ved dette referatet

I Nord-Gudbrandsdalen har regionen å bruke Ung i Oppland-midler til Ungdomsråd (altså en annen modell en Ung i Valdres). Vi kan bør se hvordan de er organisert, og eventuelt invitere dem til workshop i Valdres.

Sak 4 Hvordan bør et regionalt ungdomsråd rigges, hvem er rådet for, mandat, oppfølging, finansiering

Huskeliste fra Berit:

- Må ha egne vedtekter og mandat
- Rekrutteringsmetode er viktig
- Val av leder /nestleder
- Hvor mange?
- Reising
- Reise og møtegodtgjørelse (UFT får godtgjørelse som andre politikere). Leder får ledergodtgjørelse
- Kjønnfordeling
- Arbeidsutvalg (Som formannskap)
- Arbeidsgrupper (som komité/hovedutvalg) for innspill og forberedelse av aktuelle saker er anbefalt (spesielt hvis de skal sitte i Valdresrådet)
- Sakene må forberedes godt
- Bør ha eget budsjett
- Egen sekretær (sett av nok ressurser)
- Unngå fravær – sjekk eksamen / eldre møter etter april
- Samles ofte nok til å få kontinuitet

Innspill fra møtet:

- **Oppdrag/mandat:** Må være tydelig. Dette bør defineres av styret i VNK som bestiller, eller defineres i felleskap på workshop 10. april
- **Forankring:** Dette bør forankres både politisk og administrativt. Arbeidet bør legges fram for OK-forum.
- **Kontinuitet:** Viktig med kontinuitet – ungdom forsvinner ut etter kort tid. De bør være med noen fra 8. klasse som lærer opp gjennom hele løpet
- **Skolering:** Et godt og grundig opplæringsløp for de som skal inn i regionalt UR, elementær kunnskap om beslutningsprosesser.
- **Valdresrådet** må også lærer opp i forhold til ungdom inn i rådet. Det bør være minst 2 ungdommer i Valdresrådet
- **Reell påvirkning:** Legg til rette for at de har reel påvirkning / være relevant. Ulempe med saker som tar mange år slik at de unge ikke får ta del i sluttresultat. Utfordring: Det er vanskelig for ungdom å få tilgang saket via kommunenes digitale plattformer.
- **Mentor og ressurser til oppfølging:** Regionalt UR trenger en formell mentor med pedagogisk bakgrunn/innsikt. Sakene må tilpassas ungdom og forberedes godt. Det må settes av midler til tilrettelegging og oppfølging, og det må settes av ressurser til dette (mer en 20%)
- **Leders ansvar og godtgjørelse:** Leder bør få godtgjørelse som ekstra forberedelser
- **Kommunikasjonsflyt:** Viktig med god kommunikasjonsflyt mellom UR i kommuner og UR i region. Det bør vedtektsfestes at det skal rapporteres til UR og kommunestyre. Om regionalt UR velges ved VVGS må alle kommuner være representert. Det bør også være en representant fra regionalt UR i det kommunale
- **Tidsbruk:** Rådet kan kreve mye møtetid og vanskelig å finne møtetid som passer alle. Med 4 møter i egen kommune + for eksempel 4 i regionalt UR + politirådsmøter = 14 møter i året!
- **Digitale møterom:** Kan vi tenke nytt/annerledes for eksempel legge opp til Skype og andre digitale møterom (Messenger /fb)?
- **Nettverk:** Sekretærene skal etablere nettverk for sekreter.
- **Bedre kontakt mellom alle UR?** Bør vi ha en – to årlige samling for alle UR i Valdres?
- **Periode:** Valg hvert 2. år. Funksjonstid 4 år.
- **Valdres UR bør evalueres etter 2 år.**

Videre prosess 2019: Det må brukes tid til å bestemme hvordan rådet skal settes sammen, organiseres og virke. Det er viktig at ungdommene selv bidrar i diskusjonen. Det bør derfor settes av en dag til workshop på temaet. De som skal være med her er alle ungdomskontakter, representanter fra alle ungdomsråd i Valdres, representanter fra VVGS, Ung i Valdres og minst en ordfører. VNK driver prosjektet til endelig løsning er avklart.

Katharina lager skisse over ulike modeller for organisering av et framtidig ungdomsråd som kan diskuteres på workshopen.

Dato: 10. april: Katharina inviterer styreleder i VNK. Alle ungdomskontakter og Ung i Valdres er allerede invitert. De tar med aktuell ungdom for en workshop. Ungdom får møtiegodtgjørelse.

Katharina sjekker opp hvorfor om det har vært regionalt UR i Valdres, og eventuelt hvorfor det ble avvirket.

Lekse til alle: Følg opp skisser og diskuter i ditt miljø

Skisse på ulike arbeidsmodeller for regionalt Ungdomsråd i Valdres

1. Modell 1

Knyttet til Ungdommens fylkesting, bruke representantene fra Valdres.

Fordel: Bygger på etablert struktur

Ulempe: Ikke for ungdomstrinnet

2. Modell 2

3. Knyttet til VGS med elever fra VGS fra hver kommune

Fordel: Lett å koble opp mot eksisterende elevråd ved VVGS

Ulempe: Får ikke med ungdom som ikke går på VGS (hverken andre videregående eller ungdomstrinn)

4. Modell 3

Leder fra hvert kommunalt ungdomsråd + to fra VGS utgjør det nye regionrådet

Fordel: Forankret i kommunene

Ulempe: Krever mer møtetid

5. Modell 4

Leder fra hvert kommunalt ungdomsråd + 2 mellom 16-18 uavhengig av VVGS (ikke alle går videre i Leira)

Fordel: Forankret i kommunene samt gir alle mulighet uavhengig av valg av utdanningsinstitusjon

Ulempe: Krever bredere valgprosess

6. Modell 5

Pilotprosjekt på møte via Skype? Bygger på modell 3 eller 4, men mer basert på digitale møterom

Ansvarlig institusjon:

1. VNK?
2. Ung i Valdres – trenger en 20% stilling?

Koordinatorerne i hver kommune fungere som en arbeidsgruppe. Dette kan gå på skift.
Kulturnettverket – kan være ressursgruppe følge opp i sin kommune, saka kan tas opp i kulturnettverket, VNK lager retningslinjer/hva skal vi med ungdomsrådet.